

ازدواج با کمک کتاب

شما اگر بخواهید ایده‌هایتان را برای ازدواج بازبینی کنید و کاستی‌ها و داشته‌های فکرتان را درباره زندگی متاهلی‌تان بررسی کنید، سراغ چه منبعی می‌روید؟

جام جم آنلاین: شما اگر بخواهید ایده‌هایتان را برای ازدواج بازبینی کنید و کاستی‌ها و داشته‌های فکرتان را درباره زندگی متاهلی‌تان بررسی کنید، سراغ چه منبعی می‌روید؟ سراغ کلاس‌های آموزش مقدماتی درباره ازدواج می‌روید یا راهی ارزان‌تر را انتخاب می‌کنید که فرصت زیادی هم از شما نگیرد و برای همیشه در کنارتان باشد؟

منظورم کتاب است؛ کتاب‌هایی درباره ازدواج که این روزها ویتترین برخی کتابفروشی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند، کتاب‌های بزرگ و کوچکی که معمولاً نظر خریداران کتاب را به خود جلب می‌کند. چه آنها که مشخصاً با هدف خرید کتاب درباره ازدواج آمده‌اند و چه آنها که به هر دلیل قصد چنین خریدی را ندارند، ولی از روی کنجکاوی هم که شده این کتاب‌ها را بر می‌دارند و نگاهی به فهرست، تعداد صفحات، چاپ و شمارگانش می‌اندازند و در نهایت قیمتش را می‌بینند و هرکس عکس‌العملی در برابرش دارد. یکی می‌گوید نگاه کن، چقدر کتاب‌های عامیانه و سطحی چاپ می‌کنند و با قیمت بالا در چند چاپ می‌فروشند و یکی هم دست به انتخاب می‌زند و احتمالاً به دوستان و آشنایانش هم می‌دهد تا آنها هم نگاهی بیندازند.

کتاب دم‌دستی ناشران

شاید برای شما هم پیش آمده باشد که از نگاه‌کردن به غرفه‌های به هم پیوسته نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران یا کتابفروشی‌های مختلف، این سوال را از خودتان پرسیده باشید که مگر مردم چقدر کتاب روان‌شناسی بخصوص در زمینه ازدواج می‌خرند که جز ناشران تخصصی تقریباً ناشران زیادی دست به چاپ این کتاب‌ها زده‌اند؟ مثلاً ناشرانی که نام‌های مذهبی یا اسم‌های خاصی دارند و در ظاهر به نظر می‌رسد در حوزه تخصصی مربوط به نامشان فعالیت می‌کنند، ولی در عمل گویا محدودیتی در انتخاب نوع کتابشان در زمینه‌های مختلف وجود ندارد. همین مساله موجب شد با چند ناشر تماس بگیرم و از آنها بپرسم شما که بیشتر کتاب‌هایتان در یک زمینه مشخص است، به چه دلیل کتابی درباره ازدواج و روابط زناشویی به چاپ رسانده‌اید؟ آشفته‌گی در این زمینه آنقدر زیاد بود و کسانی که تلفن‌ها را جواب می‌دادند، آنقدر بی‌جواب بودند که حتی امکان تهیه یک گزارش را نداشت. بیشتر آن ناشران گفتند: شما اگر فهرست تمام کتاب‌هایمان را نگاه کنید، متوجه می‌شوید استثنائاً این کتاب راجع به ازدواج را چاپ کرده‌ایم. چون مترجم یا نویسنده یکی از آشنایان بودند! یا چون مجموعه‌ای از جمله‌های کوتاه یا طنز یا هر چیز دیگری داشتیم که به دلیل تکمیل آن یک کتاب را هم به مقوله ازدواج اختصاص دادیم. این ناشران حرف خاصی برای گفتن نداشتند. پاسخ این پرسش بماند برای بعد که آیا مدیران بعضی نشرها، اصول و چارچوب مشخصی برای کارشان دارند یا نه.

اینجاست که باید به گفته دکتر پیمان آزاد، روان‌شناس و نویسنده کتاب «#171 زندگی معکوس» (درس‌های واقعی برای پیش از ازدواج و پس از آن) راجع به علت چاپ این همه کتاب درباره ازدواج و دغدغه بررسی محتوای آن صحنه گذاشت: ناشر به دنبال بازار است و اصلاً برایش مهم نیست کتاب منتشرشده‌اش چه محتوایی دارد. بازار فروش، بخشی از این گرایش‌های چاپ کتاب‌ها را تعیین می‌کند.

البته ناشران تخصصی هم هستند که با چاپ کتابی مشخص در جاهای مختلف مخالف نیستند. مثلاً عباس علمی، مدیر انتشارات البرز که عمده کتاب‌هایش در این زمینه است، می‌گوید: بگذارید فضا باز باشد. مردم خودشان تشخیص می‌دهند چه کتابی را بخوانند و از چه کتابی استقبال نکنند. نگران نباید بود که چرا یک ناشر دست به حیطه تخصصی دیگر ناشران زده است. ما باید با بینش بلند به این مساله نگاه کنیم. بگذاریم مردم کتابشان را بخوانند. من چطور می‌توانم بگویم کتاب‌های روان‌شناسی باید در انحصار نشر البرز یا یک انتشارات دیگر باشد؟

دغدغه‌های همسو با کتاب‌های چاپ شده

جدا از چنین ناشرانی، بعضی نشرها به طور مشخص کتاب‌های روان‌شناسی چاپ می‌کنند و با اهداف مشخص دست به چاپ کتاب‌هایی راجع به زندگی، مثبت‌اندیشی، ازدواج، رشد شخصیت و... می‌زنند.

حمید نمازی، مدیر مسئول انتشارات فراروان، علت اصلی چاپ کتاب‌های متعدد روان‌شناسی خود در زمینه ازدواج را چنین توضیح

می‌دهد: میزان طلاق در کشور ما بالا رفته است.

نکته: اگر در سایت‌های مربوط به کتاب، در جستجوی اثری راجع به ازدواج باشید، هم با کتاب‌های ترجمه‌ای مواجه می‌شوید و هم با کتاب‌های تالیفی که انگیزه‌های مختلفی برای چاپ دارند. بعضی نگرش مذهبی به ازدواج دارند، بعضی نگرش اجتماعی و بعضی هم روان‌شناسی

سال گذشته از هر 12 ازدواج، دو ازدواج منجر به طلاق می‌شد. امسال آمار ازدواج بالا رفته، ولی آمار طلاق باز هم نگران‌کننده است، زیرا از هر 13 ازدواج، دو مورد به طلاق منجر می‌شود. چنین آماری نشان می‌دهد اطلاعات زوج‌ها قبل از ازدواج پایین است. ما باید افراد را از طریق کتاب با مبانی علمی زندگی و خانواده آشنا کنیم تا شاهد زندگی‌های ماندگار باشیم.

این مساله که چرا باید برای این گروه از افراد کتاب به چاپ رساند را عباس علمی، مدیر انتشارات البرز چنین توضیح می‌دهد: ما ایرانی‌ها عادت داریم کمتر درباره مسائل شخصی و خانوادگی صحبت کنیم. همین مساله موجب می‌شود به چاپ چنین کتاب‌هایی رو بیاوریم و این کمروبی‌مان را در کتاب‌ها جبران و از این طریق تجربیات را به یکدیگر منتقل کنیم. البته او تاکید می‌کند: آگاهی بیشتر در این زمینه ممکن است باعث شود فرد آرام‌آرام به سمت مراجعه به روان‌پزشکان و روان‌شناسان خانواده هم سوق داده شود، اگرچه این موضوع شاید باعث کاهش فروش کتاب‌های ما شود، ولی در نهایت به بنیان خانواده کمک می‌کند.

آموزش مهارت‌های ازدواج به سبک ایرانی یا غربی

اگر در سایت‌های مربوط به کتاب، در جستجوی اثری راجع به ازدواج باشید، هم با کتاب‌های ترجمه‌ای مواجه می‌شوید و هم با کتاب‌های تالیفی که انگیزه‌های مختلفی برای چاپ دارند. بعضی نگرش مذهبی به ازدواج دارند، بعضی نگرش اجتماعی و بعضی هم روان‌شناسی.

ترجمه چنین کتاب‌هایی دشواری‌های خاص خودش را دارد. برای نمونه، نمازی می‌گوید: ما باید پیش از هر چیز کتاب‌ها را بررسی کنیم که آیا با معیارهای ایرانی - اسلامی ما هماهنگی دارند یا خیر. بعد مجبوریم یکسری از آموزش‌های کتاب‌ها را تغییر دهیم یا حذف کنیم.

مثلا در دیگر کشورها دوستی‌های طولانی‌مدت و خاص پیش از ازدواج رایج است، ولی در جامعه ما نامزدی رواج دارد. در ایران دو نفر در شرایطی می‌توانند با هم رفت و آمد کنند که نامزد باشند. ما باید تغییراتی در زمینه این اختلاف فرهنگ‌ها در کتاب ایجاد کنیم.

او می‌افزاید: چاپ کتاب ترجمه‌ای بی‌زحمت نیست، اما دشواری به ثمر رساندن آن بسیار سخت‌تر از کتاب‌های تالیفی است، زیرا نویسنده ایرانی باید به موضوع احاطه داشته باشد. داده‌های زیادی از مردم در اختیارش باشد تا بتواند نتیجه‌گیری کند، که این خود نیازمند سال‌ها تلاش و پای حرف مردم نشستن است و از طرف دیگر، آمارهای مولفان باید دقیق و به روز باشد تا کتاب معتبر شود. شاید همین عوامل است که کمتر نویسنده‌ای را به این سو سوق می‌دهد.

نمازی که در انتشارات فراروان، هم کتاب‌های تالیفی و هم ترجمه‌ای در این زمینه به چاپ رسانده است، می‌گوید: من تاکنون با چند محقق صحبت کرده‌ام. بعضی محققان ما گرفتار نان شبشان هستند. از طرفی ناشران هم نمی‌توانند هزینه‌های زیادی خرج کنند برای کتابی که معلوم نیست مجوز می‌گیرد یا خیر. همین مساله موجب می‌شود بعضی ناشران به کارهای دست دوم و سوم روی آورند. ترجمه‌کردن نسبت به پژوهش بار کمتری برای ناشر دارد.

او ادامه می‌دهد که البته نباید تلاش‌های دست‌اندرکاران بعضی فعالیت‌های پژوهشی قوی در مراکزی مانند جهاد دانشگاهی را فراموش کنیم ولی در کل، چاپ کتاب ترجمه‌ای در کشور ما رایج شده است.

علمی با چاپ کتاب‌های تالیفی در این زمینه موافق است و خود در انتشاراتش به مولفان ایرانی نیز میدان داده است. او می‌گوید: اگر ما این دانش را داشته باشیم که چنین کتاب‌هایی را خودمان تولید کنیم، بسیار خوب است زیرا شرایط ما از دیگر جوامع متفاوت است، ولی اطلاعات ما از خارجی‌ها کمتر است و استادان دانشگاه و پژوهشگران کمتر وارد تالیف این دست کتاب‌ها می‌شوند و این مساله تا آنجا پیش می‌رود که بعضی نویسندگان ایرانی هم از نوشته‌های کتاب‌های خارجی استفاده می‌کنند. این مساله به نوعی دیگر مورد تأیید دکتر پیمان آزاد قرار می‌گیرد. او می‌گوید: جدای از بحث فروش و... عرف، قانون و شریعت ماست که رابطه زن و مرد را مشخص می‌کند که بررسی این روابط نیازمند بحث‌های بسیار عمیقی است و باید نسبت به رشد کتاب‌های ترجمه‌ای و گاه بی‌ارتباط با فرهنگ ما هشدار داد.

حورا نژادصداقت / جام‌جم